

Dialogen mellom hjem og skole

Samarbeidet mellom hjemmet og skolen er viktig for elevenes læring og trivsel. Samarbeidet er et gjensidig ansvar. Et godt samspill mellom hjem og skole forutsetter at begge partene kommuniserer tydelig. Dette materialet er ment som et hjelpemiddel i dialogen mellom hjem og skole

Foresatte er opptatt av at barna deres trives, lærer og utvikler seg. Forskning viser at foresattes bakgrunn, holdning og engasjement har vesentlig betydning for elevens prestasjoner og trivsel i skolen.

Alle foresatte, uansett bakgrunn og utdanning, har en sentral rolle i barnas læring og utvikling. De holdningene foresatte formidler til sine barn om skole og læring, har en avgjørende betydning for barnas motivasjon og læringsutbytte.

Det er skolen som har det faglige og pedagogiske ansvaret for elevens læring. Skolen skal også sørge for at eleven utvikler sosial, kulturell og etisk kompetanse. Skolens oppdragerrolle har større betydning i dag enn tidligere, i og med at barn tilbringer stadig mer tid på skolen.

Samarbeid mellom hjem og skole skal sikre at eleven får realisert sine muligheter for læring og utvikling gjennom å bli anerkjent og oppleve tilhørighet, mestring og trygghet både i hjemmet og på skolen. Dette målet kan lettest realiseres gjennom et likeverdige samarbeid bygget på gjensidig respekt og anerkjennelse.

Samarbeidet mellom hjemmet og skolen er et gjensidig ansvar, men skolen skal ta initiativ til og legge til rette for samarbeidet.

Hjem og skole har gjensidige rettigheter og plikter. Foresatte skal samarbeide aktivt med skolen, men det er skolens ansvar å formidle hvilke plikter og rettigheter foresatte har.

Et godt samspill mellom hjem og skole forutsetter at begge partene kommuniserer tydelig slik at skolens og de foresattes forventninger blir avklart og det ikke oppstår misforståelser.

Det er skolens oppgave å gi de foresatte informasjon om skolens mål og planer, slik at de kan være reelle medaktører.

Gjensidige forventninger, ansvar og muligheter bør avklares. Det er viktig at dette skjer i dialog, og dette materialet er ment som hjelp til dialogen.

Dialogen mellom hjem og skole skal foregå på tre nivåer: skole, gruppe og individ.

Dialog om skolen:

Ved den enkelte skole bør rektor og Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) i dialog utarbeide en plan for samarbeid på skolenivå.

Planen bør inneholde en rolleavklaring om ansvar, plikter, rettigheter og rutiner for samarbeid og informasjonsutveksling.

Planen bør sendes ut til alle i skolefelleskapet, drøftes i rådsorganene og gjøres til gjenstand for dialog og samarbeid.

Rektor tar initiativ til og har ansvar for at planen blir utarbeidet.

Momenter i dialogen om skolen:

- Hvilke rutiner og rammer vil vi ha for samarbeidet mellom skole og hjem?
- Hvordan kan foreldrenes medvirkning ivaretas?
- Hvordan kan elevens medvirkning ivaretas?
- Hvordan når vi fram til alle hjem?
- Hvordan møter skolen de foresatte?
- Hvordan ønsker de foresatte å bli møtt?
- Hvilke samarbeidsfora/møteplasser har vi/trenger vi?
- Hvordan informerer vi hverandre?
- Hvordan foregår vurdering på vår skole?
- Hvordan håndterer vi konflikter på vår skole?
- Hvordan bruker vi resultater fra elev-, foreldre- og lærerundersøkelsen på vår skole?
- Hva mener vi med et godt skole- og læringsmiljø og hvordan samarbeider vi om det?
- Hvordan får vi til å samarbeide om viktige områder som:
 - læringskultur og læringsstrategier
 - læringsresultater inklusive kulturell, sosial og etisk kompetanse
 - mobbing og trivsel

Dialog om gruppen/klassen:

Elever skal tilhøre en stabil gruppe. Organiseringen skal ivareta elevens behov for tilhørighet. Foreldrekontaktene er bindeleddet mellom foreldrene i gruppen og kontaktlæreren. Det velges gjerne to foreldrekontakter i hver gruppe.

Foreldremøtet er en viktig møteplass for foreldre med barn i samme gruppe/klasse. Her er muligheten til å bli kjent med lærerne og hverandre, knytte kontakter, gi og få informasjon og ta opp aktuelle temaer som foreldrene på trinnet er opptatt av.

Momenter i dialogen om gruppen/klassen:

- Hva ønsker vi å samarbeide om?
- Hva ønsker vi gjensidig å informeres og informere hverandre om?
- Hvilke rutiner for informasjonsutveksling på gruppenivå ønsker vi?
- Hvordan kan vi samarbeide for et godt læringsmiljø i gruppen?
- Hvordan kan vi samarbeide om bedre læringsutbytte for alle?
- Se også momenter på skolenivå

Dialog om den enkelte elev:

I følge forskriften til opplæringsloven § 3-2 skal kontaktlæreren *"minst to ganger i året ha ein planlagd og strukturert samtale med foreldra eller dei føresette om korleis eleven arbeider til dagleg og gjere greie for korleis eleven står i forhold til kompetansemåla i faga og dei andre måla i Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Samtalen skal munne ut i ei oppsummering mellom anna med sikte på å bli einige om kva det særskilt skal leggjast vekt på i det vidare arbeidet"*.

I dialogen deltar foresatte, kontaktlærer og elev. Fra og med 12 år har eleven rett til å delta i samtalen. I dialogen kan det utarbeides en samarbeidsavtale. Avtalen kan brukes som grunnlag for oppfølging av den enkelte elevens læring, utvikling og trivsel.

Momenter i dialogen om eleven:

- Hva er det viktig at vi informerer hverandre om?
- Hvilke rutiner skal vi ha for informasjonsutveksling?
- Hvordan kan vi samarbeide om elevens læring og oppnåelse av læringsmål?
- Hvordan kan vi samarbeide om elevens atferd og trivsel?
- Hva er skolens ansvar?
- Hva er elevens ansvar?
- Hva er foresattes ansvar?
- Hvilke forventninger har vi til hverandres innsats?

Aktuelle områder for samarbeid er:

Styrking av grunnleggende ferdigheter, med særlig fokus på lesing

Et læringsmiljø preget av ro, orden og trivsel

Et skolemiljø fritt for mobbing

For mer informasjon om bla lovverk, rettigheter og plikter, samt eksempler på samarbeidsavtaler og referatmaler. Se: www.utdanningsdirektoratet.no

For mer informasjon om hjem-skole samarbeid og materiell til bruk i samarbeidet. Se: <http://foreldrenettet.no>